

Teatrul Național din Cluj

– cronologie –

Încep ostilitățile

16 martie. Inspectorii Direcției Sanitar-Veterinare Cluj efectuează un control la Art Club, bar plasat vizavi de teatru și aparținând lui Călin Vișan, fiul directorului Dorel Vișan, și aplică o amendă de două milioane de lei. "În mare au avut dreptate. Însă mi se pare ciudat că au venit tocmai acum", spune Călin Vișan, în ziarul "Clujeanul".

17 martie. 18 actori de la Teatrul Național din Cluj adresează un memoriu ministrului Culturii prin care cer demiterea directorului, actorul Dorel Vișan. Memoriul este înmănat și prefectului de Cluj, Bogdan Cerchizan.

Memoriu către Ministrul Culturii

Domnule Ministru Ion Caramitru, Vă supunem atenției câteva aspecte privind activitatea artistică și administrativă din cadrul Teatrului Național Cluj-Napoca, mai precis modul în care actualul Director General, domnul Dorel Vișan, înțelege să administreze și să conducă activitatea artistică și financiară a T.N.C.

1. În cazul altor teatre din țară, cu rang de Teatru Național, la nivel de coordonare repertorială, există un Consiliu Artistic, care, în mod firesc, imprimă calitatea artistică a proiectelor teatrale.

La scurt timp după numirea domnului Dorel Vișan în funcția de Director General al TNC, acest consiliu artistic a încetat să funcționeze la modul concret, el continuând să existe, în mod fictiv, doar pe hârtie. Ca urmare a acestui fapt, repertoriul TNC este rezultatul gusturilor și mai ales intereselor unui singur om, respectiv Directorul General Dorel Vișan.

În consecință, după numirea domnului Dorel Vișan ca Director General, cu foarte puține excepții, repertoriul teatrului a însumat o serie de eșecuri teatrale și produse sub-culturale. Dintre acestea dăm câteva exemple de titluri care au fost impuse colectivului artistic din TNC:

- "Marea Năpârlire" de Vasile Rebreanu în regia lui Dorel Vișan (rezultat al intereselor politice și personale)
- "Alcool" de Naftali Ironi (rezultat al intereselor personale)
- "Furtul Secolului" de Octavian Sava
- "Apel telefonic greșit" de Con-

stantin Cubleşan, pe atunci Secretar literar al TNC, spectacol regizat de Dorel Vișan (rezultat al intereselor personale)

– "Amicii domnului Caragiale", compilație de Constantin Cubleşan (rezultat al intereselor personale)

– "Seneca" de Viorel Cacoveanu, spectacol scos de pe afiș după câteva reprezentații, din lipsă de spectatori (rezultat al intereselor personale)

– "Abatorul roșu, verde, galben și albastru" de D.R. Popescu, un text cu oarecare calitate artistică, care nu a putut fi valorificat scenic din cauza luptelor de interese dintre Dorel Vișan și regizorul Alexa Visarion, care a abandonat spectacolul după trei schimbări ale distribuției. Premiera spectacolului trebuind să iasă cu orice preț (adevăratele motive nu se

cunosc), direcția de scenă și rolul principal au fost preluate de Dorel Vișan.

– "Curajul de a ucide", realizat pentru simplul motiv de a merge în Suedia (rezultat al intereselor personale)

– "Mater" de I. Santanelli, în regia lui Claudio Barleta (un italian care, în urma realizării spectacolului, a primit în Italia vizita domnului Dorel Vișan)

– "Memorandiștii", regizat de Ioan Ieremia (fără comentarii)

– "Noaptea la lumina zilei" de Cornel Udrea, regizat de Bogdan Ulmu.

Aceste spectacole, a căror listă ar putea continua, aduc rușine Teatrului Național din Cluj, contribuind în mod evident la scăderea interesului publicului față de activitatea acestuia.

2. Pe de altă parte, unele din puținele

Meșterul Fundulea (Dorel Vișan) ia cuvântul într-o... noapte de vară

spectacole de valoare, demne de un Teatru Național, nu au fost sprijinite, cum ar fi meritat, de către "Consiliul artistic", adică de Dorel Vișan. Din fericire, doar personalitățile artistice ale regizorilor Mihai Măniuțiu și Victor Ioan Frunză au reușit să salveze "căderea liberă" a TNC.

3. Un aspect deosebit de important pentru o desfășurare armonioasă și într-un cadru profesional autentic a activităților este dialogul dintre conducerea teatrului și actori. Din păcate, acest dialog lipsește cu desăvârșire. Observațiilor sau părerilor critice privind calitatea și profesionalismul activităților artistice, conducerea teatrului înțelege să li se răspundă prin fraze de genul: "Vă dau afară din teatru!", "Teatrul poate merge și fără voi" etc.

Atitudinea Directorului General este una de sfidare față de noi, actorii, aceasta împiedicând total orice încercare de afirmare a noastră. În acest sens, dacă un actor ar avea posibilitatea să colaboreze cu un alt teatru sau dacă ar obține un rol într-un film, acestea s-ar putea realiza doar cu prețul unor mari umilințe, datorită piedicilor puse de puterea decizională a Directorului teatrului, piedici rezultate din reaua-voință a acestuia.

4. O altă anomalie din sfera administrativă a Teatrului, având directă legătură cu Dorel Vișan, este folosirea unui spațiu, care de drept ar aparține Sindicatului teatrului, în

scopuri pur personale. Mai exact, existența barului "Art Club", având ca patron nu întâmplător pe unul din fiii Directorului General Dorel Vișan, ne determină să ne punem câteva întrebări legate de această afacere de familie din care Teatrul nu are nimic de câștigat (în afară de o bere și un sandwich, oferite pe bonuri după câte o premieră).

– A existat o licitație pentru obținerea dreptului unei firme de a folosi acest spațiu?

– Care este cuantumul chiriei plătite de firma fiului domnului Vișan teatrului condus de domnul Vișan?

– În ce termeni au "negociat" părțile (direcțiunea teatrului și patronul firmei), dacă nu există nici o diferențiere între consumatorul obișnuit și angajații teatrului (vezi cazul Restaurantului "Premiera" din București). Acest bar (respectiv afacere) nu are din păcate nici o legătură cu TNC și cu titulatura de "Art Club", în realitate fiind o crâsmă ordinară.

– De ce mobilierul folosit în barul "Art Club" seamănă flagrant cu piese de mobilier aparținând teatrului?

– De ce când se strică acest mobilier este reparat în atelierul teatrului și pe baza cărei convenții?

5. Un alt aspect flagrant pe care ținem să-l precizăm este faptul că în luna decembrie 1999 la avizierul teatrului a apărut o decizie semnată de Directorul Dorel Vișan, prin care tot personalul artistic, cât și cel

tehnic al TNC a fost obligat să plătească, din propriul buzunar, o sumă apreciabilă, reprezentând factura telefonică a teatrului. De reținut că accesul la telefoanele teatrului este limitat și că banii au fost reținuți, în mod abuziv, din salariu.

6. Existând, la un moment dat, inițiativa de a reactiva Sindicatul actorilor din TNC, din dorința de a avea un cadru legal de reprezentare a drepturilor noastre, am convocat o ședință de constituire la care a fost invitat și domnul Director Dorel Vișan. Domnia Sa a înțeles să aprecieze această inițiativă în felul următor: "Ce, mă? La ce vă trebuie Sindicat? Oricum, eu sunt singurul care decide în teatru așa! Nu vă convine? Plecați la alte teatre! Că nimeni nu e de neînlocuit!"

7. Am ajuns în situația disperată de a supune atenției Dumneavoastră această stare de fapt, deoarece amenințările și practica "ordinelor de serviciu" pe care Dir. Gen. Dorel Vișan le folosește ca mijloace de intimidare ne-au redus la stadiul de simpli executanți care, în loc de a se urca pe scenă din plăcere, o fac de frică. Practicarea "ordinelor de serviciu" nu este întâmplătoare, ea având ca motivație reală anularea părerilor critice ale actorilor, care ar îndrăzni să-i sugereze Domnului Director că anumite proiecte teatrale (din păcate, majoritatea) nu fac cinste Teatrului Național Cluj.

Demisionari sau nu, toată lumea doarme (Falstaff)

8. Trebuie să precizăm că intenția noastră nu este nici pe departe aceea de a denigra în vreun fel valoarea Artistului Dorel Vișan. Dorel Vișan este și va rămâne în conștiința tuturor un mare actor.

Din păcate, marile sale calități actricești nu fac din Domnia-Sa un manager de calitate, potrivit Teatrului Național din Cluj.

9. Domnule Ministru, ca urmare a prezentării a doar câtorva din problemele cu care se confruntă colectivul Teatrului Național din Cluj, vă solicităm sprijinul și cerem în mod categoric demiterea Domnului Dorel Vișan din funcția de Director General al Teatrului Național Cluj.

În speranța că, în urma cântăririi aspectelor sesizate, veți lua o decizie corectă, care va sprijini activitatea artistică a Teatrului Național din Cluj, vă mulțumim anticipat.

Cu respect,
Doru Surcel
Alexandra Lungu
Adriana Băilescu
Dan Constantin Chiorean
Sorin Misirianțu
Vasilica Stamatin
Viorica Mischilea
Carmen Culcer
Anton Tauf
Andra Negulescu
Irina Wintze
Ileana Negru
Ioan Isaiu
Miriam Cuibus
Melania Ursu
Cornel Răileanu

Cristina Pardanschi
Dragoș Pop
Încheiat azi 17 Martie, 2000

18 martie. Presa clujeană reacționează și publică rezumate și fragmente din memoriu. Titlu: "Un creier înfierbântat aruncă teatrul în flăcări" ("Transilvania Jurnal"). Nu reiese al cui e creierul. În redacția ziarului "Clujeanul", Dorel Vișan declară: "Nu sunt în stare să fac un sindicat. Și dacă fac un sindicat, ei vor să apere nemunca și putoarea. Țștia sunt niște, cum spun, gălăgie-n pantaloni, care nu-s nici actori de anvergură, nici oameni de anvergură și nici cetățeni de anvergură. Nu poți să dai un Teatru Național pe mâna domnului Chiorean, că ți-l demontează în două săptămâni. Și' pereții îi mănâncă". Mai spune că avântul domnului Chiorean se explică prin faptul că Silviu Chiorean (tatăl lui Dan) este prieten cu prefectul. Prefectul Cerchizan a fost șef în cadrul Direcției Sanitar-Veterinare Cluj (cea cu controlul de la bar).

20 martie. Dorel Vișan răspunde: "Nu cred că era cazul ca domniile lor să se pronunțe asupra activităților Consiliului Artistic. Cine sunt acești domni? N-am nevoie în Consiliul Artistic de toți tălâmbii! Eu am nevoie de oameni care să știe cu ce se mănâncă teatrul. Nu acela este repertoriul teatrului de care au scris ei. Acolo sunt și piese care s-au jucat acum 9 ani. Dacă au fost și eșecuri e în primul rând din cauza lor, că joacă prost. Cine este acest domn Dan Chiorean?"

Ați auzit dumneavoastră că se îngheșuie lumea pe stradă să vină la teatru să-l vadă pe domnul Chiorean?" ("Transilvania Jurnal").

21 martie. "Transilvania Jurnal" citează "opiniile unor oameni de cultură clujeni asupra acestui conflict. Liviu Malița, inspector-șef al Inspectoratului Județean de Cultură: «... O analiză sociologică arată că nu se poate vorbi nici măcar de un succes de casă al Naționalului clujean, care ar fi putut justifica un repertoriu de joasă altitudine. Dar dacă nu există succes de casă, de prestigiu nici nu poate fi vorba» (...) Petru Poantă, critic literar: «N-am fost la teatru în ultima vreme». P.S. N-a pierdut nimic".

Primarul municipiului Cluj-Napoca, Gheorghe Funar, lansează un

Apel

Asistăm, în aceste zile, la o nouă tentativă a forțelor antiromânești puse pe distrugerea și compromiterea valorilor naționale, pe subminarea instituțiilor cultural-artistice reprezentative. Este vorba de tentativa înlocuirii din funcția de director general al Teatrului Național din Cluj-Napoca a reputatului actor, scriitor și om de cultură Dorel Vișan. Printr-un memoriu anonim, semnat, cu mult curaj, un grup de actori ai Teatrului Național din Cluj-Napoca, deranjați de performanțele lui artistice și manageriale de excepție, solicită demiterea actualului director general al instituției. Domnului Dorel Vișan, Cetățean de onoare al municipiului

O piesă despre care nu e vorba în Documentar:
Mireasa cu gene false de D.R. Popescu

Cluj-Napoca, i s-a atribuit de către Consiliul Britanic titlul de "Cel mai bun manager de teatru din România" pe anul trecut. Printre argumentele "forte" pe care le invocă anonimii, se numără faptul că în repertoriul teatrului sunt înscrise piese ale unor autori români, piese considerate de către delatorii anonimi drept "eșecuri teatrale și produse subculturale". Aceasta în ciuda faptului că avem de a face cu dramaturgi români contemporani dintre cei mai cunoscuți și apreciați.

Pe baza acestui memoriu, adresat Prefecturii județului Cluj, memoriu care păcătuiește nu doar printr-un subiectivism cras, ci și de formulări hilare, întrucât, spre finalul său, autorii se adresează prefectului cu titlatura de "ministru", a început sara-banda algoritmului. Actuala Putere a constatat că, până în prezent, i-a

scăpat de la distrugere Teatrul Național din Cluj-Napoca și dorește să promoveze în această funcție vreunul dintre numeroșii "specialiști" cu care a dus țara în pragul falimentului. Iată de ce Kelemen Hunor, se pare, medic veterinar, Secretar de stat la Ministerul Culturii, a și amenințat că-l va demite pe actorul de prestigiu național și european Dorel Vișan, evident, folosind ca argumente delatările din memoriul amintit.

Din păcate, domnul Kelemen Hunor se arată îngrijorat de situația Teatrului Național din Cluj-Napoca și trece sub tăcere situația mai mult decât dezastruoasă de la Teatrul și Opera Maghiară de Stat. La acest teatru, subvenționat de la bugetul statului român, nu se mai joacă de mult piese ale dramaturgilor români, poate spre a se evita amintitele "eșecuri teatrale și produse subcul-

turale" de care s-ar face vinovat directorul general al Teatrului Național din Cluj-Napoca.

Având în vedere că această acțiune este un grav atentat la adresa valorilor culturale naționale, că actuala putere dorește să aducă în stare de faliment și viața teatrală românească, după "izbânzile meritorii" pe care le-a înregistrat în domeniul social-economic, fac un apel către oamenii de cultură și artă, scriitorii, dramaturgi, critici literari și dramatici, la directorii tuturor teatrelor românești, precum și la reprezentanții societăților, asociațiilor, ligilor și organizațiilor preocupate de apărarea și promovarea spiritualității românești, să manifeste spirit de solidaritate și de angajare pentru a contribui la evitarea aplicării acestui iresponsabil joc politic, prin demiterea domnului Dorel Vișan din funcția de director general al Teatrului Național din Cluj-Napoca.

Chiar dacă, din punct de vedere politic, este posibil să ne diferențiem prin poziții, atitudini și opțiuni diverse, este necesar să fim solidari în fața acestui preconizat abuz, care este periculos în ceea ce privește persoana actorului și directorului Dorel Vișan și constituie un atac inadmisibil la adresa culturii și demnității noastre naționale.

Gheorghe Funar

Primarul municipiului Cluj-Napoca

21 martie 2000

Actorii răspund

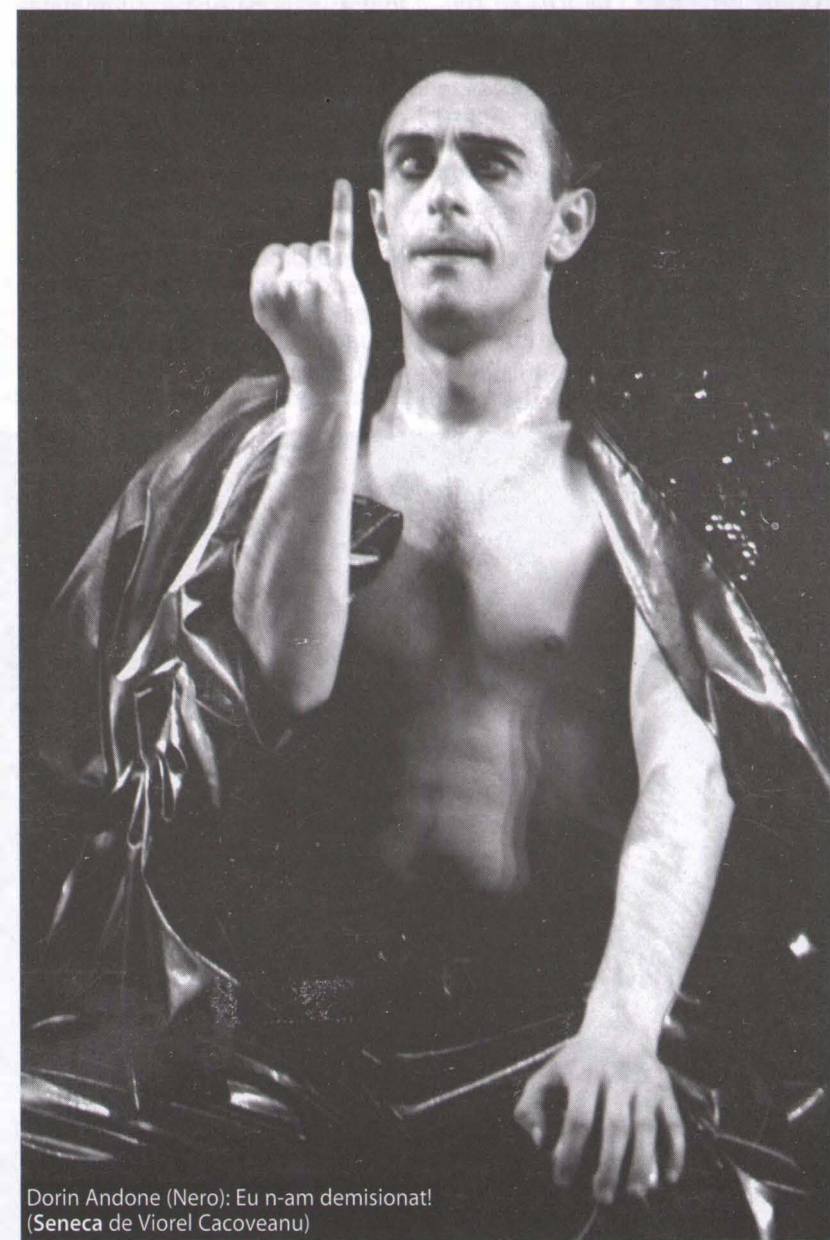
Scrisoare deschisă adresată domnului Primar al Municipiului Cluj-Napoca, Gheorghe Funar

Stimate Domnule Primar Gheorghe Funar,

Ne exprimăm surprinderea și regretul că memoriul nostru, adresat în ordine ierarhică Prefecturii și Ministerului Culturii, un gest firesc și absolut democratic de a ne manifesta nemulțumirile în legătură cu problemele interne ale Teatrului Național Cluj, l-ați interpretat ca fiind o acțiune de natură politică a "forțelor antiromânești".

După cum am afirmat și în memoriu, intenția noastră nu este nici pe departe aceea de a denigra în vreun fel valoarea Artistului Dorel Vișan, așa cum ați afirmat în Apelul semnat de Domnia Voastră. Dorel Vișan este și va rămâne în conștiința tuturor un Mare Actor. Din păcate, marile sale calități actricești nu fac din Domnia Sa un manager de calitate, potrivit Teatrului Național din Cluj.

Fiind slujitori ai cuvântului românesc, prin natura meseriei noastre, nu

Dorin Andone (Nero): Eu n-am demisionat!
(Seneca de Viorel Cacoveanu)

putem fi judecați că suntem împotriva pieselor unor autori români, așa cum ne acuzați Domnia Voastră. Am juca oricând, cu plăcere, un Caragiale, Mazilu, Radu Stanca, Blaga, Ionescu, dramaturgi care pe nedrept nu își găsesc locul pe afișele Teatrului nostru. În locul lor, sunt încurajați autori mediocri care nu sunt nici pe departe "dintre cei mai cunoscuți și apreciați". Precizăm încă o dată că în "spatele" acestui memoriu nu se află nici un partid politic și nici o "agentură străină". Suntem stupefiați de faptul că Domnia Voastră a ajuns să deturneze acest caz, dându-i conotații profund politice.

Nouă, majorității actorilor din Teatrul Național Cluj, semnatori ai memoriului, ni s-ar fi părut mai firesc ca, înainte de a adresa Apelul dumneavoastră oamenilor de cultură ai acestei țări, să vă fi informat și prin intermediul nostru de adevărata situație a Teatrului Național Cluj.

Afirmând că semnarii memoriului sunt niște actori "anonimi", ați anulat personalitățile unor artiști ai scenei românești.

Profund mâhniiți de gestul dumneavoastră, prin care ne-ați arătat cât de departe sunteți de problemele reale ale unor slujitori ai Thaliei, aceiași,

*Doru Surcel
Alexandra Lungu
Adriana Băilescu
Dan Constantin Chiorean
Sorin Misirianțu
Vasilica Stamatiu
Viorica Mischilea
Carmen Culcer*

*Anton Tauf
Andra Negulescu
Irina Wintze
Ileana Negru
Ioan Isaiu
Miriam Cuibus
Melania Ursu
Cornel Răileanu
Cristina Pardanschi
Dragoș Pop*

24 martie. "Adevărul de Cluj" publică fragmente din apelul Uniunii Vatra Românească.

"UVR Cluj sare în apărarea lui Dorel Vișan

Uniunea Vatra Românească Cluj consideră că acțiunea îndreptată împotriva directorului Teatrului Național din Cluj-Napoca, Dorel Vișan, se înscrie în «procesul de disoluție și de contestare a competenței și a valorilor», se arată în comunicatul primit ieri la redacție. UVR Cluj nu se pronunță împotriva promovării tineretului, dar consideră că mai întâi aceștia ar trebui să învețe să-și valideze calitățile care i-ar îndreptăți la ceea ce aspiră. Privitor la calitățile lui Vișan, UVR Cluj este de părere că acestea au fost confirmate de-a lungul anilor. Este vorba atât de calitățile de actor, cât și de cele de manager, la care se adaugă și cea de «Cetățean de onoare» al municipiului. Uniunea Vatra Românească Cluj speră că «Memoriul» înaintat de tinerii actori Ministerului Culturii va fi analizat de acesta cu toată răspunderea, ținând cont de valoarea și experiența celui în cauză."

29 martie. Vine la Cluj o comisie de verificare, alcătuită din Dorana Coșoveanu (consilier al ministrului Ion Caramitru) și Vladimir Popescu-Deveselu (șeful Direcției Teatrelor), care audiază părțile implicate în conflict. Dorel Vișan declară presei: "E cea mai mare murdărie pe care o fac artiștii teatrului, este o tâmpenie. De fapt, e cea mai mare rușine produsă de TNC datorită unor actori modești care și-au scos izmenele la iveală ("Clujeanul"). În "Adevărul de Cluj", sub titlul "Revoluționarii cheamă clujenii la proteste împotriva posibilei demiteri a lui Vișan": "Asociația Luptătorilor din Revoluția Română Decembrie 1989, filiala Cluj, protestează împotriva încercării de înlocuire din funcția de director al Naționalului clujean a lui Dorel Vișan.

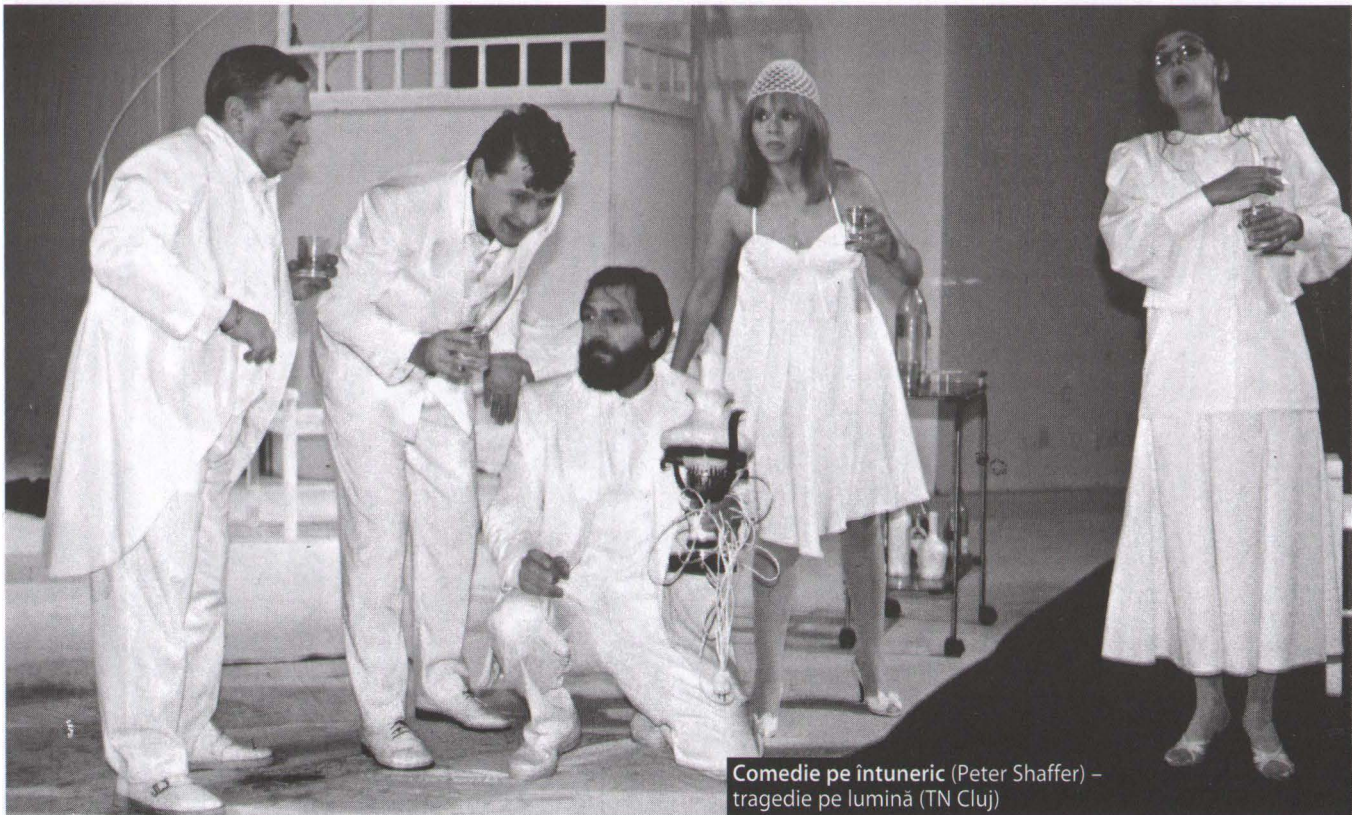
Revoluționarii cer societății civile, oamenilor politici și clujenilor să protesteze împotriva acestui act iresponsabil care ar putea avea ca rezultat demiterea lui Vișan".

10 aprilie. Sancționat, actorul Dan Chiorean protestează.

Contestație

Către Direcțiunea Teatrului Național Cluj

Ca urmare a dispoziției de sancționare nr. 7 din 17 Martie 2000, prin care se dispunea sancționarea mea pentru atitudine ireverențioasă și depășirea atribuțiilor, vă aduc la cunoștință faptul că nu cunosc prin care anume fapte sau atitudini față de cineva sau ceva mă fac vinovat de

Comedie pe întuneric (Peter Shaffer) –
tragedie pe lumină (TN Cluj)

acuzățile pe care mi le aduceți. Mai mult decât atât, din referatul întocmit de către Domnul Director Dorel Vișan nu se specifică în mod concret care anume fapte sau atitudini mă pot acuza.

Onorată Direcțiune, vă rog să-mi aduceți la cunoștință în mod concret unde, când și față de cine am avut vreo atitudine ireverențioasă, precum și prin ce fapte anume mi-am depășit atribuțiile de serviciu.

Îngrijorător este faptul că, în urma declarațiilor și "calificativelor" făcute de către Domnul Director General Dorel Vișan în presa locală la adresa mea cât și a actorilor semnatori ai memoriului adresat Ministrului Culturii, nu v-ați autosesizat.

Vă pot pune la dispoziție toate declarațiile Directorului General Dorel Vișan, făcute la radio precum și în presă, declarații pe baza cărora orice instanță morală l-ar descalifica.

Cu respect,
Chiorean Dan
Întocmit azi,
10.04.2000

12 aprilie.

Directorul general răspunde

Teatrul Național Cluj-Napoca
Nr. 996/12 aprilie 2000

Domnule Dan Chiorean,
Am credința că, de la o vreme, dum-

nevoastră și o parte din colegii dumneavoastră ați uitat privilegiul pe care vi l-a dat soarta de a sluji Teatrul Național și, în loc să-l considerați ca un templu laic, așa cum este, îl considerați un grajd. Vă răspund la contestația dumneavoastră înregistrată cu nr. 959/10 aprilie 2000.

Cu o retorică obraznică pe care o folosiți și în prima contestație, vă întrebați și cereți fapte concrete care ar dovedi comportamentul dumneavoastră ireverențios și depășirea atribuțiilor. Domnule Dan Chiorean, începând cu deplasarea de la Blaj și trecând prin Adunarea Generală a Personalului Artistic, în care, sfidând cele mai elementare reguli de comportament intercolegial și în raport cu Directorul General al teatrului, în fața întregului colectiv artistic ați amenințat cu Tribunalul și ați declarat că știți o seamă de ilegalități care se întâmplă în teatru și că o să le denunțați. Drept urmare, împreună cu alți câțiva colegi certați cu disciplina, ați întocmit un memoriu mincinos și fără acoperire, pe care l-ați înaintat (Prefecturii Clujului?) Ministerului Culturii și prin care ați alimentat presa de scandal din Cluj distrugând buna atmosferă de lucru din Teatrul Național și murdărind bunul său renume. Ca urmare a memoriului dumneavoastră fățarnic, două controale financiare și un control artistic din partea reprezentanților Ministerului Culturii nu au putut descoperi

nici una din faptele pe care le-ați denunțat. Ba mai mult, în toată această perioadă, sfidând din nou cel mai elementar bun simț, în fața mea, ați bântuit prin teatru cu o listă în mână să adunați semnături pe lista dumneavoastră murdară. Lipsit de condescendență, l-ați interpellat pe Ministrul Culturii, care era venit în Teatrul Național în calitate de actor, punându-mă într-o situație jenantă, cu probleme care s-ar fi putut rezolva pe cale amiabilă, așa cum s-a întâmplat șapte ani de zile.

Domnule Dan Chiorean, o lectură proaspătă a fișei postului dumneavoastră v-ar face să constatați că nu sunteți angajat pentru acțiuni delatoare, nici lider al apărării unei cauze mai bune în țările subdezvoltate, ci pe post de actor. Vă atenționez cu severitate să folosiți imaginația dumneavoastră înfierbântată pentru ceea ce Stanislavski numea "munca actorului cu sine însuși" și să nu mai contaminați atmosfera de lucru din Teatrul Național cu scepticism și mediocritate, atâta timp cât prestația dumneavoastră artistică este mediocră și submediocră.

Director General
Dorel Vișan

20 aprilie. Cei 18 semnatori ai memoriului, deveniți 19, demisionează.

25 aprilie. Se cere amânarea premierei în lucru.

Un regizor necontestat (deocamdată):
Victor Ioan Frunză (Becket)

Către Consiliul de Administrație al Teatrului Național Cluj

Dat fiind impasul creat între conducerea Teatrului, respectiv Domnul Dorel Vișan, și o parte a colectivului artistic, noi, cei 19 actori demisionari, în urma discuțiilor cu regizorul artistic Mircea Cornișteanu, am căzut de acord că s-a instaurat o stare neprielnică actului de creație la piesa „Țiganiada” de Titus Popovici și Mircea Cornișteanu, după lucrarea omonimă a lui Ion Budai-Deleanu. Fiind un spectacol cu o distribuție mare, cu muzică, cu mișcare și reacții colective, nu există liniștea din partea ambelor părți, într-o muncă profesionistă reală.

Ca atare, pentru a nu face un act formal, vă propunem spre aprobare ideea amânării premierei, până după luarea unor decizii la nivelul Ministerului Culturii.

Invocăm, de asemenea, în sprijinul solicitării noastre, faptul că data premierei a fost stabilită pe 9 mai și a celei de a doua reprezentații pe 11 mai, iar grupul demisionar va trebui să părăsească teatrul în 12 mai.

Precizăm că vom respecta graficul de spectacole conform legii, asigurându-vă de un nivel ridicat de interpretare.

Mulțumindu-vă anticipat pentru înțelegerea situației, așteptăm un răspuns în cel mai scurt timp posibil.

Cei 19 actori demisionari

28 aprilie.

În "Monitorul de Cluj", 28.04.2000: "Teatrul Național din Cluj a încetat de ani de zile să mai aibă o importanță reală în viața artistică și culturală a orașului și a țării. Demisia celor 19 actori ai teatrului arată grava stare de criză a acestei instituții.

Noi, semnatarii acestor rânduri, ne solidarizăm cu actorii demisionari. Cerem Ministerului Culturii să intervină decis, cu măsuri care să reprezinte premisa de relansare a Teatrului Național clujean.

Nicolae Balotă, Lidia Bote, Adrian Marino, Pompiliu Teodor, Ioan Piso, Ion Pop, V. Fanache, Adrian Popescu, Marta Petreu, Aurel Sasu, Mona Chirilă, Valentin Tașcu, Ruxandra Cesereanu, Ion Vartic, Sanda Cordoș, Ion Mureșan, Corin Braga, Liviu Cotrău, Dora Pavel, Mircea Popa, Monica Gheț, Vasile Muscă, Călin Stegorean, Ovidiu Pecican, Maria Ghitta, Ioan Mușlea, Eugen Pavel, Tudor Chirilă, Ovidiu Ghitta, Mircea Petean, Ștefan Borbely, Francois Breda, Livia Drăgoi, Laura Pavel."

3 mai. În "Cotidianul", 03.05.2000:

Dorel Vișan: „Noi avem ordin să dăm afară actori”

„Ieri, la Ministerul Culturii a avut loc un colegiu ministerial restrâns pentru a se analiza problema instituției care, de această dată, aparține Ministerului. Ședința s-a desfășurat cu ușile închise, dar Dorel Vișan, contactat telefonic,

ne-a precizat: «A avut loc o ședință colegială, civilizată. S-a stabilit că Teatrul trebuie să meargă mai departe în această formație. Oricum, consider că lucrul cel mai bun ar fi fost ca această murdărie să nu se întâmple. Actorii care și-au dat demisiile le-au fost acceptate. Deosebirea față de situația din Teatrul Național este că, la Cluj, actorii joacă în continuare, până la data de 12 mai, când expiră preavizul acordat pentru căutarea unui alt loc de muncă. În vară vom organiza concurs pentru a angaja alții. Până atunci, vom juca cu 18 actori și vom face niște modificări în repertoriu. Oricum, noi avem ordine să dăm oameni afară, nu să angajăm. Așa că, dacă actorii demisionari consideră că au oferte de muncă mai bune, asta este», Ion Caramitru, ministrul Culturii, ne-a declarat că rezultatele discuției de ieri dimineață vor fi aduse la cunoștința opiniei publice prin intermediul unui comunicat, care nu a sosit până la închiderea ediției.”

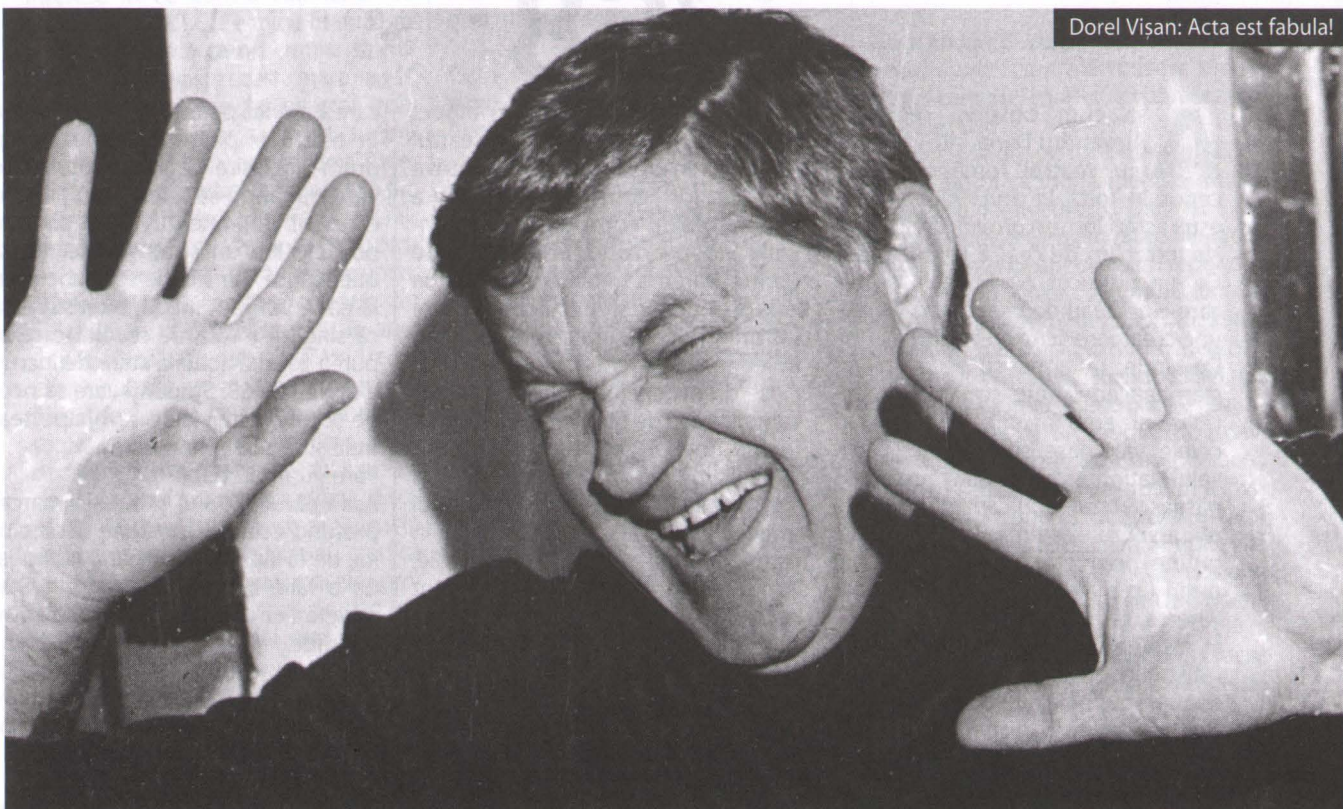
Invitat la emisiunea lui Dan Diaconescu la postul Tele 7 abc, Dorel Vișan declară că ministerul și ministrul i-au dat satisfacție.

4 mai. A înțeles greșit. Presa din București, ca și cea din Cluj, reproduce comunicatul emis de cabinetul ministrului.

Comunicat

*Ministerul Culturii
Cabinetul Ministrului*

Dorel Vișan: Acta est fabula!

Dlul Prefect Cerghizan

Analizând situația creată la Teatrul Național din Cluj-Napoca, luând în considerare toate aspectele cauzei, în temeiul prerogativelor conferite prin lege, conducerea Ministerului Culturii a emis următoarele acte normative:

1. Dispoziția Ministrului Culturii nr. 2689/03.05.2000, prin care se stabilește în sarcina Directorului General al Teatrului Național din Cluj aducerea la îndeplinire, în termen de trei zile de la luarea la cunoștință, a măsurii de anulare a deciziei prin care au fost aprobate demisiile celor 19 actori ai teatrului, în cazurile în care unii dintre aceștia doresc să revină asupra hotărârii lor. Nerespectarea acestei dispoziții atrage după sine sancționarea conform art. 100 din Codul Muncii și art. 13 din Legea nr. 1/1970.

2. Ordinul Ministrului Culturii nr. 113/03.05.2000 prin care Directorul Teatrului Național din Cluj este eliberat din funcție, începând cu data de 15.05.2000, în vederea pensionării. Această decizie a fost luată în urma constatării faptului că Domnul Dorel Vișan nu a solicitat, conform prevederilor art. 8 (3) din Legea nr. 3/1997, aprobarea continuării acti-

vității după îndeplinirea vârstei de pensionare.

Biroul de Presă

9 mai. În „Jurnalul de Cluj”:

„Scandalul de la Teatrul Național – ultimele răutăți
Dorel Vișan refuză revenirea asupra demisiilor”

„Conflictul de la Teatrul Național, soldat cu pensionarea directorului Dorel Vișan, a ajuns în faza micilor șicane. Potrivit declarațiilor actorilor care au demisionat acuzându-l pe Vișan de conducere dictatorială și de prost management, acesta refuză să aprobe cererile de revenire asupra demisiei. Astfel, Dorel Vișan nesocotește un ordin al ministrului Culturii, Ion Caramitru, care îl obliga să admită cererile actorilor care doreau să revină la lucru. Ministrul Culturii a precizat că, procedând în acest fel, Vișan se expune unor sancțiuni administrative, însă deciziile sale vor rămâne valabile, deoarece el îndeplinește funcția de director până la data de 15 mai, adică până după expirarea termenului de trei zile în care actorii pot formula cererile în cauză. Mai mult, Vișan a declarat că va ataca în instanță ordinul lui

Caramitru prin care era pensionat. Acest lucru va duce la suspendarea aplicării ordinului până la soluționarea definitivă și irevocabilă, pe cale judecătorească, a contenciosului. Dan Chiorean, unul dintre actorii demisionari, spune că, în aceste condiții, actorii vor da din nou concurs de angajare, deoarece ei nu vor să se judece cu Vișan.”

12 mai. Aflăm din "Clujeanul" (9-15 mai) că la Teatrul Național din Cluj se caută un director: Vlad Murgu, Liviu Malița, Horia Bădescu – posibili înlocuitori.

Suntem informați din surse semioficiale că directorul general Dorel Vișan a transmis puterea directorului adjunct Vasile Pinteș, care asigură interimatul.

Spectacolele se joacă în limita posibilităților. Un actor distribuit în multe spectacole, Doru Surcel, emigrează în Australia (fără nici o legătură cu disensiunile din teatru), iar alți șase actori au refuzat (sau li s-a refuzat) retragerea demisiilor și sunt – deocamdată – neangajați: Melania Ursu, Ileana Negru, Anton Tauf, Alexandra Lungu, Dan Chiorean, Andra Negulescu.

Spăraful de pe scândură

'68

Așa cum observa regizorul Alexandru Darie într-un interviu, teatrul românesc a început în forță în anii '90 pentru a eșua astăzi într-un provincialism trist. Ne întrebăm de ce. Ce se întâmplă? Ce s-a petrecut cu aceiași oameni care cloceau de imaginație și pasiune creatoare acum zece ani?

De unde, în urmă cu zece ani, se stărneau adevărate scandaluri pentru că nu erau invitate toate spectacolele valoroase și incitante, Festivalul Național abia de mai reușește să găsească unul-două spectacole care să-i justifice existența. Au loc tot mai puține premiere. Se joacă tot mai puțin (în majoritatea teatrelor, doar vinerea, sâmbăta și duminica).

În schimb, conflicte, demisii, declarații belicoase umplu locul lăsat liber de prea-puținele repetiții și reprezentații. În derută și disperarea lor, văzând cum totul se prăbușește, actorii angajați în teatrele de stat se revoltă atât împotriva directorilor lor (ne-

iertând nimic, nici măcar un model de succes managerial cum e Teatrul Național din Craiova), cât și împotriva colegilor lor actori neangajați sau a spectacolelor coproduse cu companii independente. În loc să lupte pentru bareme minime de plată pe ziua de repetiție și spectacol, așa cum fac pretutindeni sindicatele actorilor, în loc să-și ia agenți care să le negocieze drepturile în industria cinematografică sau de publicitate, actorii se închid într-un egoism păgubitor, lucrează pe nimic reclame și filme și vor să dea afară de pe scena teatrului unde sunt angajați spectacolele în care joacă alții decât ei. La Comedie, "Nottara" sau "Bulandra", actorii sunt revoltați că și alții folosesc scena "lor".

Unde se va ajunge? Cât se va mai reuși evitarea singurei forme de organizare a muncii care a supraviețuit tuturor sistemelor – concurența? Încrâncenarea cu care angajații se agață de singura formă de organi-

zare a muncii pe care și-o imaginează în teatru împinge lucrurile pe un drum fără ieșire. Căci la capătul lui se văd adunându-se tot mai mulți actori care subvenționează și ei, din impozitele lor, un sistem ce le refuză orice șansă. Tensiunile se vor acumula până vor răbufni. Mi-e teamă însă că singura formă de revoltă care ar putea zgudu actuala stare de lucruri e un fel de '68. Studenți care să ocupe școlile, actori care să ocupe teatrele și să zică "Gata! Ajunge!".

Pare puțin probabil?

Așa a părut și '68-ul, și totuși a marcat profund această jumătate a secolului, de la Washington până la Praga. Ca o falie imensă, acel an a arătat societăților umane că e timpul să se schimbe.

Tot Alexandru Darie mărturisea că simte un astfel de cutremur apropiindu-se. Mărturisesc că-l invidiez. Eu mi-am pierdut orice speranță.

Theodor-Cristian Popescu